

LIBVRVZCIK

JESUS'EN BILLA

Igantlemko gogoetak

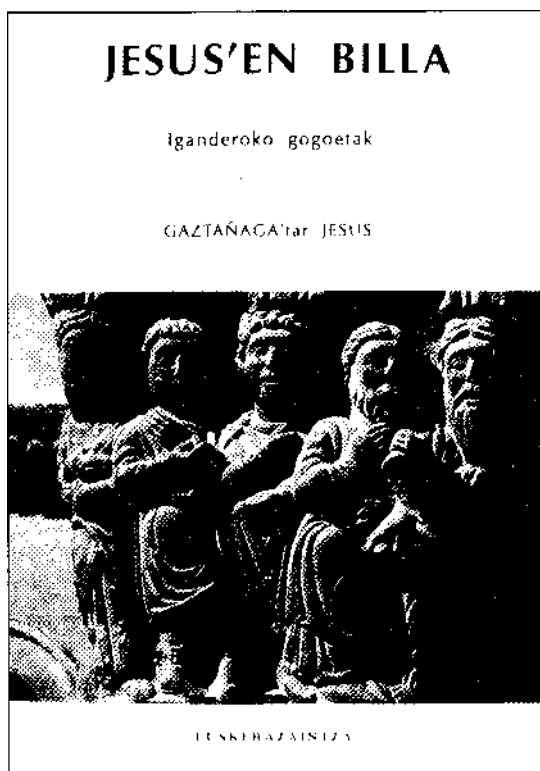
AURKEZPENA

Liburu au zer da?

Izenburuko "Jesus'en billa" bi itz oietan adierazi nai izan ditut asmoak eta liburu onen muiña; baita beste gauza geiago ere.

Jesus bera, Aren bizitza ta Aren erakutsi edo irakaspenak aalik ongien ezagutzea da, noski, sinistun dan edozein kristauk egin bear duan gutxien-gutxieneko egiñaala. Kristauak zer jakin beariko ditu, izan ere, Kristo'ri dagozkionak ez ba'dira?

Ori oiñarritzat arturik, gauza bera besteei, —bai sinistunei, bai sinisgabei— ezagutzeraz emateko eginkizuna du apaizak bere gain. Ezagutu-

eraztea ez ba'da ere, ezagutzera ematea, eskeintza egitea, Jesus'en eta Aren gauzen berri ematea: orra apaiz-lanaren muin- muiñeko zerbait garrantzitsua, pozgarri ta aberasgarria bai, baiña aldi berean erantzukizunez astuna ta eragozpenez betea.

Nolabait ere Jesus'en berri ematea da liburuaren elburua. Ñolabait ere berri eman, au da, zerbait bederen esan Jesus'i buruz. Ezer arrigarririk asmatu dugula esateko ametsik gabe, ordea; sakontasun bitxiak aurkitzen ibilli gabe, aalik sotillen.

Jesus'en berri ematea, berriz, azkenik ez duan saiaketa da, ez baidezakegu bere sakontasun osoan ongi ezagutu; askoz gutxiago eman dezakegu Aren osotasunaren berri, ezta osotasunez eman ere Aren berri. Orregatik idatzi dut buru-buruan "billa" itza: au da, Jesus obeki ezagutzearen "billa", eta aldi berean Aren berri obeto ematearen "billa" nabillela, alegia.

Mailla ta alor orotan ez-ezik, aldi ta une guztietan ere baditugu giza eta utsak ugari; geurongan lenengo ta gure inguruan urrena. Ainbeste ta ainbeste dira "ez dauzkagunik", baiña guk bear ditugu -nak eta nai ditugunak, orregatik gabiltza guztiok beti ain larri zerbaiten irrikaz, zerbaiten eske, guban ez dauzkagunen billa.

Orrela bada, mugatuak geranez gizon-emakumeok, gure izatearen muiñean ezarririk daukagu billa ibilli bearra. Egia esateko, ez gera bakarrik: landare ta abereak ere, bizidun diranez beintzat, —bearrak eraginda—, ez dauzkatenen billa dabilta etengabea, oartzeke baiña billaketan beti. Batetik bestera ez ba'dabilta ere, billa ibiltze edo billaketatik bizi dirala esango nuke.

Adimendun eta ezagueradun geran gizakioi, ez dauzkagunen utsunea mingarri zaigun bezain aberasgarri ta atsegin izaten zaigu, billaketaren ondoren aurkitzen ditugun izpiak eta apurrak geureganatzeak ematen digun poza. Guri ere eragiten digu bearrak, ez gutxi eragin ere, eta ondorioz, oartzeke sortzen zaizkigu billaketak; eta mesedegarri zaizkiguke noski.

Baiña oarturik eta jakiñean ekingo ba'genlo billaketa orri era aspergabea, orduan izango litzaiguke benetan giza-maillako ekintzarik jasogarriena. Eta Jesus'i dagokionez, bere betean eta osoan ezagutzea beiñere lortzerik ez daukagunez, geiago ta obeki ezagutzearen billa saiatu bear genuke. Billa ibilli naiz urterik urte: ona emen billaketa ortako urrats batzuk.

Egunkariaren muga estuak

Ñola, noiz eta norako eratuak izan diran esatea ere, bearrezkoa dala iruditzen zait, gogoeta auek beren giroan egoki ulertu aal izan ditzan irakurleak.

Iruña'ko "Diario de Navarra" egunkarian astero orrialde bat atera oi zuten aspaldixotik: 1970 baiña leenagotik noski. Eta ligarai'tar Aingeru il zanean, Garde'tar Martzelino apaizaren esku jarri zuten orriaren ardurua 1983'ko Dagonillaren 31'tik. Eta egun artaz aurrera, Garde'k, Oñatibia'tar Dunixi'k eta nik, aal ainbat guztia idatzi bearra leporatu genuan bakoitzak, asteak astea laister bai-du.

Zer gai ar nezakean, asterik utsegin gabe idatzi aal izateko? Ar nezana ar nezala, utsegiteke jarrai-eziña gertatuko zitzaidan, auxe izan ezik: Iganderoko Ebanjelioari buruzko gogoeta laburren bat, alegia. Eta alaxe erantsi nion nere buruari astero idazteko lotura, sei urte ta geiagoan jarraituz. Elkarrekin asitako lanbidean ni bakarrik eta umezurtz utzita, betiko bizitzara joanik ditugu bai Oñatibia ta bai Garde: izan bitzate an zorion betea ta emendik nere eskerronik egiazkoena.

Gauzak onela, 1983'ko Abenduaz asi nituan iB' aldiko Berri Ona edo Ebanjelioen azalpenak, 1984'an jarraituz; urrena 1985'ean 'O' ta 1986'an 'A', orrela iru aldiak buruturik ere aurrera jarraitzeko. Ain juxtu ere goian aipaturiko egunkarian eta beti txoko berean agertu dira astero "Berri Ona" izeneko atal jakiña betetzen dutelarik.

Bigarrengez ere buruturik ditudan arren iru urteak edo aldiak, lenengo txandakoak sartu ditut liburu ontan, utsuneren batzuk bete-bearrez gero egiñak eta tartekatuak izan ezik. Ala ere goi bitxiren bat ikutzekoan, bereziki ezarri dut zein urtetan idatzia dutan, garaiko giroaren lekuko gerta dadin; eta ez dala gerokoa, ikusiaz gaiñera aldaturiko eraskiña.

Gai ibitxiren' bat idatzi ba'dut ere, ez beza iñork uste auskalo zer arri-garri. Iganderoko irakurgaietan Jainkoaren itza xeru-xeru irakurri ondoren, "au gertatu zan"... "ori adierazi nai dute"... besterik esan gabe gelditzeko ordez, emengo arazo ta bearretan orain Jesus'ek zer esango ligukean, aztertu nai izan dut. Gaur emen bizi geran euskaldunoi ere argi egin nai digula, alegia; gaurko euskaldun "aurreratuok" ere, argi guztia geuregan ez daukagunez, egiazko bizi-poza ematen duan argia ar genezakeala "atzerrien argi" dan Nazaretarrangandik, bizi dan Maisuagandik.

Bestalde ikerketa sakonak eskeintzeko toki egokia ez da izaten egunkaria, era askotako mugak bai-ditu. Luzeran ez-ezik, gaien erabilkeran eta idazkeran ere badira zenbait muga, astean bein izan arren, nolabait egunerokoaren giroan oreturik joan bear bai-dute idazlanek.

Eta azkenik, oker edo zuzen, baiña egun eta ordu jakiñetetz beranduago epea luzatzerik eza, besteak beste, ez da mugaketarik txikiena. Egia esan, jakiñeko epeak ez du gutxi eragiten, bestela burutuko ez genituzkean lanak egitera, baiña bai ederki estutzen eta beartzen ere gaituala azken-orduan!

Bestetik, luze-laburrean ere estua izaten da muga, jakiñeko lerro batzuen esparru igaro-eziña, alegia. Orrela, bada, ezagun izango dira askotan ere mugaketa ugari oien aztarnak.

Baiña guztia aitortzeko, esan dezadan beste au ere: orain liburu egiñik ematekoan, ez ditudala leen izparringi edo egunkarian agertu bezala, deus aldatu gabe ta beren artantxe ekarri liburura; zenbait ikutu ta orraztu emanda, baizik, garaian garaiko giroari uko egin gabe, ordea. Leengo neurrietatik apur bat luzatu ere bai zenbaitetan, borobiltzeko asmoz.

Egunkarian agertu gabeak ere badira tartean, batez ere Igandez gaiñerako Jaien eta Santuen saillean. Auek luzeago dira, eta eliz-itzaldiak beren osoan ere bai bakan batzuetan, oso gutxi.

Nortzuentzat idatzia dan

Ñere saiaketa-billaketak edo diranak dirala, astero egunkariaren orrietan banatzen ziran Ñaparroa'n barna bereziki, eta oso gutxi andik kanpora. Udazkenean ego-aizeak begirik gabe barreiatzen eta sakabanatzen ditu gure zugaitzen orbel origorrikkak. Alaxe barreiatuak zitezkean nere jarduntxoak ere iñorentzat mesederik gabe. Orregatik batu ditut orain, eta A, B ta C aldiak, iru sortatan bildurik, liburu eginda eskeintzen dizkiek euskaldun fededunei. Jakiña, idatzi ere beren garaian kristau euskaldunei sinismen-giroko serbitzua eskeiñi nairik idatziak bai-dira.

Ain juxtu ere Jesus'i buruz eskeiñitako jardunak diranez, eta gaiñera Aren berri eman nairik bildutako apurrak izaki, ziur nengoke, iñori ez diotela kalterik egingo; ezta sinisten ez dutenei ere, gogo onez irakur ba'litzate. Baiña zuzen-zuzenean nik gogoan izan ditudanak, —iganderoko meza-itzaldietan aurrean euki oi ditudan eliztarrak ba'lira bezala-Jesus'engan sinisten duten kristauak dira bereziki, iñor baztertu nai ez dutan arren.

Eta guztia euskaldunei eskeintzen diet, euskaldunentzat bai-ditut buruan erabili ta landu: euskaldunak gogoan ditudala, alegia. Ez neza-kean bestela egin, euskal-orrian euskeraz izaki. Geiago oraindik: ausnartu ta sakondu ditudan neurri apal ortan, euskeraz pentsatuta idatzi ditut, gazteleraz naiz edozein erderatan pentsatu ta idatzi ondoren, euskera-tzera jo bearrik gabe. Buru-errotan euskeraz eioak dira, beraz, eta euske-raz oretuak.

Astean astekoa idazten nuan aiñean, aurreko larunbatean ez bezalako zerbait esatea ez zitzaidan ain zailla. Iru urteren burura, ordea, ez da batere erraza, ez orixe!, gauza ber-berak ez izanik ere, oso antzekoak bein baiño geiagotan atera gabe gertatzea. Eta sinismen-giroko ondori-oak, bizitzarako jokabideak eta kristauon eginkizunak aipatzera sartu ezkeru, nola ez gauza berdintsuetara jo azkenean?

Irakurleei, ordea, igande bakoitzari dagokiona baiño geiagorik, ziur aski, jarraian irakurriko ez dituztenez, eramangarri gerta dakizkieke banaka artuta; au da, asterik aste edo tarteka irakurtzen ba'dituzte, ez zaizkie ain berdintsu irudituko. Izan ere, geroago adieraziko dugunez, iru urteren joan-ean astero banaka idatziak izaki, irakurleak ere egokierarik onena, iru urteren buruan izango du aste bakoitzean bat ausnartzeko.

Ordu askotako egiñaalen emaitza izaki, bide batez beste norbaiti bederen lagundu ba'lezaio ere, or ipintzen dut bilduma au euskaldunen eskuetan. Urterik urte jarraitzera bezala, orain sorta egiñik ateratzera ez dit gutxi bultza zenbaiten eragiñak. Aipaturiko lankide ta adiskide biek lagundu zidaten geiena asiera beretik.

Gerora beste apaizen batek edo bestek ere bai, esan didate pozik irakurtzen dutela astero, baiña oso gutxiren berri iritxi zait, Ñaparroa'n zabaltzen danez eta naparrekin nik artu-eman aundirik ez izaki. Ñork jakin, izan ere, eguneroko baten orriak zenbaten eta zeñien eskutara el-tzen diran? Ñere eskerrik onena aitortu nai diet Jimeno'tar Pedro ta Ape-zetxea'tar Juan apaizei, gogotsu irakurtzen dituztelazko albisterik eldu bai-zait andik edo emendik, eta egia esateko, jarraipen-indarra eman didate.

Bestalde, auxe idatzi zidan batek 1988'ko azillaren 13'an Tafalla'tik: "Zure asteroko Ebanjelioa ere irakurtzen det. Laguntzen dit, nere itzalditxo gertutzen. Jarrai orrelaxe. Beti aurrera!" Goiburu'tar Gotzon Pasiotarraren adiskidetasunezko bultzada zan. Urtea joan eta urtea etorri lan berean jarraitzeak, aspertzeko arriskua dakarrenean, norbaiti bederen idazlanek on egiten diotela jakiteak, poz ematen du. Ea orain apaizetaz gaiñera, kristauengana ere insten diran billaketa auek, eta Ñaparroatik kanpora ere bai.

Liburu au nola erabili

Azalpen au egin bearrik ez dut apaizentzat, igandez igande lan ortan ari diranez gero. Gaiñerako kristauentzat edo apaiz ez diranentzat doaz oar argigarri auek.

Iru zati nagusi ditu liburuak, aurkibidean eta liburua eskuetan erabiltzean nabarmen ageri diranez:

Lenengo zatia: A aldia, Mateo Donearen Ebanjelioa jarraituz.

Bigarren zatia: B aldia, Markos Donearen Ebanjelioa gai dala.

Irugarren zatia: C aldia, Lukas Donearen Ebanjelioa jarraiki.

Aldi bakoitzaren asiera, Eliz-urteaz batera izaten da: "Abendua" izeneko garaia, Azaroaren azkenetan ala Gabonillaren aurrenean asita. Zati bakoitzaren sarreran aurkituko ditu irakurleak, zein urtetako zein egunetan asiko diran Abendua, Garizuma, Pazkoa ta Urteko Igandeak, izeneko aldi nagusiak.

Jarclan bakoitza, Igande bakoitzari loturiko azalpena dalarik, ez dira bata bestearen ondoren jarraian asko irakurtzeko, berez beintzat. Orrela ere egin lezake, noski, ala nai duanak.

Aste bakoitzean bat irakurtzea litzake egokiena, nik esan bear ba'nu. Zergatik? Igandean Mezatarra joatean, zer aurkituko dugun jakin gabe ta ezeren aztarrenik gabe joanda, dana ustekabekoa gertatzen da. Aldez aurretik irakurri ezkerro Igande bakoitzari dagokiona, jakiñean joango litzake mezentzulea; au da, nolabait ere girotuta. Eta orduan atsegiñago gertatzeaz gaiñera, arreta geiago jartzea ere errazagoa da; baita zerbait geiago gogoan artzea ere.

Ñola aurkitu, ordea, Igande bakoitzekoa? Zati bakoitzaren asieran daude garai bakoitzaren zeaztasunak. Azken-orrietan dago Aurkibidea, eta an aurkitzea ere ez da zailla.

Bestetik, oso garrantzizkoa ta gauza aberasgarria da kristauen sinismententzat, Igande bakoitzari dagokion Ebanjelio-zatia ere irakurtzea. Gero Mezatan entzutean, askoz obeto artuko du aurrez irakurrita joan danak. Jardun bakoitzaren asieran dago, zein zati dan, eta ITUÑ BERRIA bere etxean daukanak, antxe aurkituko du zati bakoitza.

Eta besterik ez. Jesus'en inguruko billaketan sartu ditudan orduak on egin didate. Beste edozeiñi ere, Jesusi dagozkion gogoetak egiteak berak egingo dio onik aundiena, gure jardun auek baiño osasungarriagoa. Bide ortan, berriz, norbaiti lagungarri gertatzen ba'zaio bilduma au, pozik baiño pozikago nindeke.

Errezil'en 1991'ko Otsaillaren 18'an.

Erkizia'tar Domingo "Doatsu" izendatzearen urteurrenean.

Gaztañaga'tar J.